A BÍRÓSÁG ÍTÉLETE (második tanács)

2016. március 10.*

„Előzetes döntéshozatal — A szabadságon, a biztonságon és a jog érvényesülésén alapuló térség — Polgári ügyekben folytatott igazságügyi együttműködés — Európai fizetési meghagyásos eljárás — 1896/2006/EK rendelet — 17. és 20. cikk — A kötelezettnek az európai fizetési meghagyással szembeni ellentmondása folytán perré alakult eljárás lefolytatására illetékes bíróság kijelölése érdekében eljáró bíróság kötelezettségei — Az európai fizetési meghagyás származási tagállama bíróságának joghatósága — 44/2001/EK rendelet — Légi járatok késése miatti, a 261/2004/EK rendelet szerinti kártalanításhoz való jogra alapított igény”

A C-94/14. sz. ügyben,

az EUMSZ 267. cikk alapján benyújtott előzetes döntéshozatal iránti kérelem tárgyában, amelyet a Kúria (Magyarország) a Bírósághoz 2014. február 27-én érkezett, ugyanazon a napon hozott határozatával terjesztett elő az előtte

a **Flight Refund Ltd**

és

a **Deutsche Lufthansa AG** között folyamatban lévő eljárásban,

A BÍRÓSÁG (második tanács),

tagjai: M. Ilešič tanácselnök (előadó), C. Toader, A. Rosas, A. Prechal és E. Jarašiūnas bírák,

főtanácsnok: E. Sharpston,

hivatalvezető: A. Calot Escobar,

tekintettel az írásbeli szakaszra,

figyelembe véve a következők által előterjesztett észrevételeket:

– a magyar kormány képviseletében Fehér M. Z. és Szima G., meghatalmazotti minőségben,

– a német kormány képviseletében T. Henze és J. Kemper, meghatalmazotti minőségben,

– az Európai Bizottság képviseletében A.-M. Rouchaud-Joët, Sipos A. és M. Wilderspin, meghatalmazotti minőségben,

a főtanácsnok indítványának a 2015. október 22-i tárgyaláson történt meghallgatását követően,

* Az eljárás nyelve: magyar.

meghozta a következő

## Ítéletet

1 Az előzetes döntéshozatal iránti kérelem az európai fizetési meghagyásos eljárás létrehozásáról szóló, 2006. december 12-i 1896/2006/EK európai parlamenti és tanácsi rendelet (HL L 399., 1. o.) értelmezésére vonatkozik.

2 E kérelmet az Egyesült Királyságban letelepedett Flight Refund Ltd (a továbbiakban: Flight Refund) társaság és a Németországban letelepedett Deutsche Lufthansa AG (a továbbiakban: Deutsche Lufthansa) társaság között légi járat késése miatti kártalanítási igény tárgyában folyamatban lévő jogvita keretében terjesztették elő.

## Jogi háttér

### *A nemzetközi jog*

3 A nemzetközi légi szállítás egyes szabályainak egységesítéséről szóló, 1999. május 28-án Montrealban kötött egyezményt az Európai Közösség 1999. december 9-én írta alá, és annak nevében azt a 2001. április 5-i 2001/539/EK tanácsi határozat (HL L 194., 38. o.; magyar nyelvű különkiadás 7. fejezet, 5. kötet, 491. o.; Magyarországon kihirdette: a 2005. évi VII. törvény; a továbbiakban: Montreali Egyezmény) hagyta jóvá.

4 A Montreali Egyezmény „Késedelem” című 19. cikke a következőképpen rendelkezik:

„A fuvarozó viseli a felelősséget azért a kárért, amelyet az utasok, a poggyász vagy az áru légi fuvarozása során előállt késedelem okozott. Mindazonáltal a fuvarozót nem terheli felelősség a késedelem miatt bekövetkezett kárért, ha bizonyítja, hogy ő maga, az alkalmazottai és megbízottai minden észszerűen szükségessé váló lépést megtettek a kármegelőzés érdekében, vagy azt bizonyítja, hogy lehetetlen volt, hogy ő maga, az alkalmazottai vagy megbízottai ilyen lépéseket tegyenek.”

5 Ezen Egyezmény 33. cikkének (1) bekezdése értelmében:

„Kártérítés iránti kereset [...] – a felperes választása szerint – az egyik Szerződő Állam területén, vagy a fuvarozó állandó lakhelye vagy elsődleges székhelye szerint illetékes bíróság előtt indítható, vagy ott, ahol a fuvarozó olyan üzleti telephellyel rendelkezik, amelyek révén a szerződést megkötötték, vagy a rendeltetési hely szerint illetékes bíróság előtt.”

### *Az uniós jog*

#### A 261/2004/EK rendelet

6 A visszautasított beszállás és légi járatok törlése vagy hosszú késése [helyesen: jelentős késése] esetén az utasoknak nyújtandó kártalanítás és segítség közös szabályainak megállapításáról, és a 295/91/EGK rendelet hatályon kívül helyezéséről szóló, 2004. február 11-i 261/2004/EK európai parlamenti és tanácsi rendelet (HL L 46., 1. o.; magyar nyelvű különkiadás 7. fejezet, 8. kötet, 10. o.) „Járat törlése” című 5. cikke (1) bekezdésének c) pontja értelmében egy járat törlése esetén az érintett utasoknak főszabály szerint joguk van az üzemeltető légi fuvarozó általi kártalanításhoz e rendelet 7. cikkével összhangban.

7 Az említett rendelet „Késés” címet viselő 6. cikke megállapítja a járat késése esetén az érintett utasoknak nyújtandó segítséggel kapcsolatos, az üzemeltető légi fuvarozót terhelő egyes kötelezettségeket.

8 Ugyanezen rendelet „Kártalanításhoz való jog” című 7. cikke (1) bekezdésének c) pontja úgy rendelkezik, hogy az e cikkre való hivatkozáskor az utasok minden 3500 kilométernél hosszabb légi járatra 600 euró összegű kártalanítást kapnak.

Az 1896/2006 rendelet

9 Az 1896/2006 rendelet (8) preambulumbekezdése kimondja:

„A hatékony igazságszolgáltatáshoz való hozzáférés [...] akadályai a határokon átnyúló ügyekben [...] olyan közösségi jogi szabályozást tesznek szükségessé, amelyek [helyesen: amely] az Európai Unió egész területén egyenlő lehetőségeket biztosítanak [helyesen: biztosít] a hitelezők és adósok számára.”

10 E rendelet (10) preambulumbekezdése értelmében:

„Az e rendelet által megállapított eljárás kiegészítő és szabadon választható eszközként áll a jogosult rendelkezésére, akinek továbbra is jogában áll a nemzeti jogban előírt eljárást igénybe venni. Ennek megfelelően ez a rendelet nem lép a nem vitatott követelések behajtására szolgáló, nemzeti jog szerint létező mechanizmusok helyébe, és nem is hangolja azokat össze.”

11 Az említett rendelet (24) preambulumbekezdése kimondja:

„A határidőn belül benyújtott ellentmondás megszünteti az európai fizetési meghagyásos eljárást, és az ügy automatikusan átalakul polgári peres eljárássá, kivéve, ha a jogosult kifejezetten kérte erre az esetre az eljárás megszüntetését. A polgári peres eljárás fogalmát nem feltétlenül a nemzeti jog szerint kell értelmezni.”

12 Az 1896/2006 rendelet 1. cikke a következőképpen rendelkezik:

„(1) E rendelet célja:

a) a nem vitatott pénzkövetelésekre vonatkozó határokon átnyúló jogviták egyszerűsítése, felgyorsítása és azok költségeinek csökkentése egy európai fizetési meghagyásos eljárás létrehozása révén.

[...]

(2) E rendelet nem akadályozza a jogosultat abban, hogy a 4. cikk értelmében vett követelést valamely tagállam vagy [az Unió] joga szerint rendelkezésre álló más eljárás útján érvényesítsen.”

13 E rendelet 2. cikkének (1) bekezdése e rendelet hatályát a következőképpen határozza meg:

„E rendeletet határokon átnyúló polgári és kereskedelmi ügyekben kell alkalmazni, tekintet nélkül a bíróság jellegére. E rendelet hatálya nem terjed ki különösen az adó-, vám- és közigazgatási ügyekre, illetve az államnak az államhatalom gyakorlása során hozott aktusai vagy elkövetett mulasztásai miatti felelősségére (»*acta iure imperii*«).”

14 Az említett rendelet 5. cikkének (1) bekezdése „a származási tagállamot” úgy határozza meg, mint „az a tagállam, amelyben az európai fizetési meghagyást kibocsátották”.

15 Az 1896/2006 rendelet 6. cikkének (1) bekezdése kimondja, hogy e rendelet alkalmazásában a joghatóságot az uniós jog vonatkozó szabályaival, különösen a polgári és kereskedelmi ügyekben a joghatóságról, valamint a határozatok elismeréséről és végrehajtásáról szóló, 2000. december 22-i 44/2001/EK tanácsi rendelettel (HL 2001. L 12., 1. o.; magyar nyelvű különkiadás 19. fejezet, 4. kötet, 42. o.) összhangban kell meghatározni.

16 Az 1896/2006 rendelet 7. cikke (2) bekezdésének f) pontja szerint az európai fizetési meghagyás iránti kérelemnek tartalmaznia kell a joghatóság megalapozását.

17 E rendelet 16. cikkének (1)–(3) bekezdése így rendelkezik:

„(1) A kötelezett az európai fizetési meghagyással együtt kézhez kapott, a VI. mellékletben található »F« formanyomtatvány felhasználásával a származási bíróságnál ellentmondást nyújthat be az európai fizetési meghagyással szemben.

(2) A ellentmondást a meghagyás kötelezettnek történő kézbesítése időpontjától számított 30 napon belül kell megküldeni.

(3) A kötelezettnek az ellentmondásban nyilatkoznia kell arról, hogy vitatja a követelést, annak indokát azonban nem kell megjelölnie.”

18 Az említett rendeletnek „Az ellentmondás benyújtásának joghatásai” című 17. cikkének (1) és (2) bekezdése a következőket mondja ki:

„(1) Amennyiben a 16. cikk (2) bekezdésében megállapított határidőn belül a kötelezett ellentmondást nyújt be, az eljárás a származási tagállam hatáskörrel rendelkező bíróságán a polgári peres eljárásra vonatkozó szabályokkal összhangban folytatódik, kivéve, ha a jogosult kifejezetten kérte, hogy ebben az esetben az eljárást szüntessék meg.

[...]

(2) Az (1) bekezdés értelmében vett polgári peres eljárássá való átalakulásra a származási tagállam jogát kell alkalmazni.”

19 Ugyanezen rendelet 18. cikkének (1) bekezdése előírja:

„Amennyiben a 16. cikk (2) bekezdésében megállapított határidőn belül – megfelelő időt engedve az ellentmondás beérkezéséhez – nem nyújtottak be ellentmondást a származási bírósághoz, a származási bíróság a VII. mellékletben található »G« formanyomtatvány felhasználásával haladéktalanul végrehajthatónak nyilvánítja az európai fizetési meghagyást. A bíróságnak ellenőriznie kell a kézbesítés időpontját.”

20 Az 1896/2006 rendelet 20. cikke a „különleges esetekben [való felülvizsgálatról]” rendelkezik. Közelebbről e cikk (2) bekezdése úgy rendelkezik, hogy „[a] 16. cikk (2) bekezdésében megállapított határidő lejártát követően a kötelezett kérheti az európai fizetési meghagyás felülvizsgálatát a származási tagállam hatáskörrel rendelkező bíróságától abban az esetben […], amennyiben a fizetési meghagyást egyértelműen tévesen bocsátották ki, tekintettel az e rendeletben megállapított követelményekre, vagy egyéb különleges körülményekre”. Az említett rendelet 20. cikkének (3) bekezdése szerint, amennyiben a bíróság úgy határoz, hogy a felülvizsgálat indokolt, az európai fizetési meghagyás semmis. Ellenkező esetben ugyanezen rendelkezés alapján e meghagyás hatályban marad.

21 Az említett rendeletnek „A nemzeti eljárásjoggal való kapcsolat” című 26. cikke a következőket tartalmazza:

„Minden olyan eljárási kérdésben, amelyről ez a rendelet kifejezetten nem rendelkezik, a nemzeti jogot kell alkalmazni.”

A 44/2001 rendelet

22 A 44/2001 rendelet által megállapított joghatósági szabályok e rendelet II. fejezetében, ez utóbbi 2–31. cikkében szerepelnek. E II. fejezetnek a „Megállapodás joghatóságról” című 7. szakaszában az említett rendelet 24. cikke a következőképpen rendelkezik:

„E rendelet egyéb rendelkezései alapján fennálló joghatóságtól eltekintve, valamely tagállamnak az a bírósága rendelkezik joghatósággal, amely előtt az alperes megjelenik. E szabály nem alkalmazható, amennyiben az alperes a bíróság joghatósága hiányának kifogásolása céljából jelent meg a bíróságon, vagy amennyiben a 22. cikk alapján más bíróság kizárólagos joghatósággal rendelkezik.”

*A magyar jog*

A polgári perrendtartás

23 A polgári perrendtartásról szóló 1952. évi III. törvény (a továbbiakban: polgári perrendtartás) állapítja meg a bírósági hatáskörre és illetékességre vonatkozó szabályokat.

24 A polgári perrendtartás 45. §-a a következőket mondja ki:

„(1) Jogerős határozatok folytán felmerült hatásköri vagy illetékességi összeütközés esetében, úgyszintén akkor, ha az illetékes bíróság nem állapítható meg, vagy kizárás miatt nem járhat el, az eljáró bíróságot soron kívül ki kell jelölni.

(2) A kijelölés kérdésében:

[...]

c) az a) és b) pont alá nem tartozó esetekben a Kúria dönt.”

A fizetési meghagyásos eljárásról szóló 2009. évi L. törvény

25 A fizetési meghagyásos eljárásról szóló 2009. évi L. törvény 59. §-ának (1) bekezdése értelmében az 1896/2006 rendelet szerinti európai fizetési meghagyás kibocsátására a közjegyző rendelkezik hatáskörrel.

26 E törvény 38. §-ának (1) bekezdése értelmében a közjegyző ellentmondás esetén az eljárási iratokat megküldi a fizetési meghagyás iránti kérelemben a jogosult által megjelölt bíróságnak.

27 E törvény 38. §-ának (1) bekezdése úgy rendelkezik, hogy ha a jogosult nem jelölt meg bíróságot, akkor a közjegyző a hatáskörrel és a polgári perrendtartás 29., 30. és 40. §-a szerint illetékességgel rendelkező bíróságnak küldi meg az aktanyomatot.

**Az alapeljárás és az előzetes döntéshozatalra előterjesztett kérdések**

28 Az előzetes döntéshozatalra utaló határozatból kiderül, hogy légi járat késése miatti igényét egy utas engedményezési szerződéssel az ilyen igények érvényesítésével foglalkozó Flight Refundra engedményezte. E társaság egy magyar közjegyző előtt európai fizetési meghagyásos eljárást kezdeményezett a Deutsche Lufthansával szemben. A Flight Refund a 600 euró főkövetelésre vonatkozó kérelmét arra alapította, hogy az e közjegyzőnek nyújtott információk alapján a Newark (Egyesült Államok) és London Heathrow (Egyesült Királyság) repülőterek közötti kapcsolatot biztosító LH 7626 számú repülőjárat három órát meghaladó késése miatt – az engedményezés alapján – a Deutsche Lufthansa által fizetendő kártalanítás illeti meg.

29 Az említett közjegyző anélkül fogadta be és bocsátotta ki a Deutsche Lufthansával szembeni fizetési meghagyás iránti kérelmet, hogy az ügyletkötés, illetve teljesítés helyét, továbbá a károkozás helyét, illetve a fuvarozó olyan üzleti telephelyét, amely révén a szerződést megkötötték, vagy az érintett légi fuvarozás rendeltetési helyét tisztázta volna. Ugyanezen közjegyző e fizetési meghagyás kibocsátására vonatkozó joghatóságát a Montreali Egyezmény 33. cikkére alapítva állapította meg, azzal az indokkal, hogy Magyarország ezen Egyezmény részes állama.

30 A Deutsche Lufthansa az említett meghagyással szemben ellentmondással élt, arra hivatkozva, hogy a Flight Refund által a meghagyás iránti kérelmében megjelölt légi járatot nem ő üzemeltette, mivel – álláspontja szerint – az érintett járatot üzemeltető légi fuvarozó az United Airlines, Inc volt.

31 Az érintett közjegyző felhívására a Flight Refund képviselője úgy nyilatkozott, hogy a perré alakuló európai fizetési meghagyásos eljárásban eljárni jogosult nemzeti bíróságot nem tudja megjelölni, ezért e közjegyző a Kúriához fordult az eljáró bíróság kijelölése érdekében, mivel a polgári perrendtartás vonatkozó rendelkezései és a birtokában lévő információk alapján nem tudta e bíróságot meghatározni.

32 A kérdést előterjesztő bíróság felfüggesztette az eljárást, és öt kérdést terjesztett a Bíróság elé, amelyek a Montreali Egyezmény, a 44/2001 rendelet és az 1896/2006 rendelet több rendelkezésének értelmezésére vonatkoztak. Ezen előzetes döntéshozatal iránti kérelem 2014. február 27-én érkezett a Bírósághoz.

33 2014. szeptember 26-án a Flight Refund értesítette a Bíróságot, hogy a kérdést előterjesztő bíróságot 2014. március 5-i levelében arról tájékoztatta, hogy az igénye a 261/2004 rendeleten, nem pedig a Montreali Egyezmény rendelkezésein alapul. A Bíróság annak érdekében, hogy a kérdést előterjesztő bíróságtól további pontosításokat kapjon, 2014. október 21-én az eljárási szabályzata 101. cikkének (1) bekezdése alapján felvilágosítást kért e bíróságtól.

34 A Bírósághoz 2014. november 26-án érkezett válaszában a kérdést előterjesztő bíróság először is megerősítette, hogy a Flight Refund az igénye jogalapjaként a 261/2004 rendelet 6. és 7. cikkére, nem pedig a Montreali Egyezmény rendelkezéseire hivatkozott. Következésképpen a kérdést előterjesztő bíróság a feltett öt kérdés közül hármat visszavont, a fenntartott két kérdés közül pedig egyet átfogalmazott.

35 Másodsorban e bíróság hangsúlyozta, hogy nem rendelkezik az érintett légi járatra vonatkozóan az előzetes döntéshozatal iránti kérelmében már szereplő információkon túl további információkkal. Kiemelte, hogy a nemzeti jog értelmében az illetékes bíróság kijelölése érdekében zajló eljárás során az ügy érdemére vonatkozó további bizonyítást nem folytathat le.

36 A kérdést előterjesztő bíróság ezenkívül kétségét fejezte ki azon joghatósági szabályokkal kapcsolatban, amelyek a 261/2004 rendeleten alapuló igény érvényesítése érdekében indított európai fizetési meghagyásos eljárásra alkalmazandók. E bíróság úgy véli, hogy az európai fizetési meghagyást

kibocsátó közjegyző e meghagyást az 1896/2006 rendelet 6. cikkének figyelmen kívül hagyásával bocsátotta ki, amely cikk szerint a közjegyzőnek a magyar bíróságok joghatóságának kérdését a 44/2001 rendelet alapján kellett volna megvizsgálnia.

37 Az említett bíróság így azzal a kérdéssel kapcsolatban vár pontosítást, hogy a jelen ügyben a következők közül mely alkalmazandó: a Montreali Egyezményben, illetve a 44/2001 rendeletben megállapított szabályok, vagy más joghatósági szabály, mint például az 1896/2006 rendelet 17. cikkének (1) bekezdésében foglalt szabály, amely szerint a kötelezettnek az európai fizetési meghagyással szembeni ellentmondását követő eljárás az e meghagyás származási tagállamának hatáskörrel rendelkező bíróságán folytatódik. Az a kérdés is felmerül, hogy milyen következményeket von maga után a magyar bíróságok joghatósága fennállásának vagy hiányának Kúria általi megállapítása.

38 Ilyen körülmények között a Kúria úgy határozott, hogy előzetes döntéshozatal céljából a következő kérdéseket terjeszti a Bíróság elé:

„1) Az [1896/2006] rendelet tárgyának való megfelelés hiányában vagy joghatóság hiányában kibocsátott európai fizetési meghagyás esetén helye lehet-e a kibocsátott európai fizetési meghagyás hivatalbóli felülvizsgálatának; vagy az ellentmondás folytán perré alakult eljárásban joghatóság hiányában a per hivatalbóli vagy kérelemre történő megszüntetésének?

2) Amennyiben valamely magyar bíróságnak van joghatósága a per lefolytatására, úgy az irányadó joghatósági szabályt úgy kell-e értelmezni, hogy a bíróság kijelölése érdekében eljáró Kúriának ki kell jelölnie legalább egy olyan bíróságot, amely a tagállami eljárásjogi szabályok szerinti hatáskör és illetékesség hiányában is köteles az ellentmondás folytán perré alakult eljárás érdemi lefolytatására?”

## Az előzetes döntéshozatalra előterjesztett kérdésekről

### *Az elfogadhatóságról*

39 A német kormány úgy véli, hogy az előzetes döntéshozatal iránti kérelem elfogadhatatlan. E tekintetben e kormány azt állítja, hogy a Flight Refund internetes oldaláról – amelyet e kormány 2014. június 9-én tekintett meg – kiderül, hogy e társaság határozatlan időre felfüggesztette az oldala működését és ezzel együtt a már elindított behajtási eljárások folytatását. Emiatt az említett kormány azt javasolja, hogy a Bíróság kérjen tájékoztatást a kérdést előterjesztő bíróságtól az előtte folyamatban lévő eljárás helyzetéről.

40 E tekintetben emlékeztetni kell arra, hogy az állandó ítélkezési gyakorlat értelmében a nemzeti bíróság által saját felelősségére meghatározott jogszabályi és ténybeli háttér alapján – amelynek helytállóságát a Bíróság nem vizsgálhatja – az uniós jog értelmezésére vonatkozóan előterjesztett kérdések releváns voltát vélelmezni kell (Fish Legal és Shirley ítélet, C-279/12, EU:C:2013:853, 30. pont; Verder LabTec ítélet, C-657/13, EU:C:2015:331, 29. pont).

41 Márpedig a német kormány által így felhozott elfogadhatatlansági kifogást illetően elegendő azt megállapítani, hogy a kérdést előterjesztő bíróság a Bíróság által neki megküldött felvilágosításkérésre válaszolva megerősítette, hogy továbbra is folyamatban van előtte a kötelezettnek az európai fizetési meghagyással szembeni ellentmondása folytán perré alakult eljárás lefolytatására illetékes bíróság kijelölése iránti kérelem elbírálása. Az ügy egyetlen irata alapján sem állapítható tehát meg, hogy a jelen ügyben megdönthető lenne az előzetes döntéshozatalra előterjesztett kérdések releváns voltának vélelme.

42 Az előzetes döntéshozatal iránti kérelem következésképpen elfogadható.

*Az ügy érdeméről*

43 A kérdést előterjesztő bíróság által előterjesztett kérdések vizsgálatának elvégzése előtt meg kell állapítani, hogy e bíróság a Bíróság által neki megküldött felvilágosításkérésre adott válaszában kétségét fejezte ki azzal kapcsolatban, hogy mely releváns szabályokat kell alkalmazni azon kérdés vizsgálata során, hogy valamely tagállam bíróságai rendelkeznek-e joghatósággal a kötelezett által ellentmondással megtámadott európai fizetési meghagyás alapját képező igényre vonatkozó per lefolytatására az alapeljárás tárgyát képező körülményekhez hasonló körülmények között, amikor a jogosult az igénye jogalapjaként a 261/2004 rendelet 6. és 7. cikkére hivatkozott. Konkrétabban e bíróság arra keresi a választ, hogy az e körülmények között alkalmazandó szabályok a Montreali Egyezmény 33. cikkében foglalt joghatósági szabályok vagy a 44/2001 rendeletben előírt szabályok-e.

44 Egyébiránt az említett bíróság pontosítást kér az 1896/2006 rendelet 17. cikke (1) bekezdésének hatályát, különösen azon kérdést illetően, hogy e rendelkezés értelmezhető-e úgy, hogy az az e rendelet 5. cikkének 1. pontja értelmében vett származási tagállam bíróságai javára szóló joghatósági szabályt tartalmaz, függetlenül a 44/2001 rendeletben foglalt szabályoktól.

45 E tekintetben emlékeztetni kell elsősorban a Bíróság állandó ítélkezési gyakorlatára, amely szerint a Flight Refund által a jelen esetben hivatkozott, a 261/2004 rendelet 5–7. cikkére alapított, járatkésés következtében az utas átalány- és egységesített kártérítéshez való joga független a Montreali Egyezmény 19. cikkének keretében biztosított kártérítéstől (lásd ebben az értelemben: Rehder-ítélet, C-204/08, EU:C:2009:439, 27. pont; Nelson és társai ítélet, C-581/10 és C-629/10, EU:C:2012:657, 46., 49. és 55. pont).

46 Így, mivel a 261/2004 rendelet és a Montreali Egyezmény rendelkezéseire alapított jogok különböző szabályozás keretébe tartoznak, az ezen Egyezményben foglalt joghatósági szabályok nem alkalmazhatók a kizárólag a 261/2004 rendelet alapján előterjesztett kérelmekre, mivel ez utóbbiakat a 44/2001 rendeletre tekintettel kell vizsgálni (lásd ebben az értelemben: Rehder-ítélet, C-204/08, EU:C:2009:439, 27. és 28. pont).

47 Másodszor, ami a kérdést előterjesztő bíróság által felhozott és a jelen ítélet 44. pontjában ismertetett esetet illeti, a Bíróság már kimondta, hogy a kötelezettnek az európai fizetési meghagyással szembeni ellentmondása, amelynek joghatásait az 1896/2006 rendelet 17. cikkének (1) bekezdése szabályozza, nem vonhatja maga után a fizetési meghagyás származása szerinti tagállam bíróságainak joghatóságáról való, a 44/2001 rendelet 24. cikke értelmében vett megállapodást, és így nem jelentheti azt, hogy az alperes – akár az ügy érdemére vonatkozó nyilatkozatot tartalmazó ilyen ellentmondás benyújtásával – elfogadta e tagállam bíróságainak joghatóságát a vitatott követelésre vonatkozó per lefolytatására (lásd ebben az értelemben: Goldbet Sportwetten ítélet, C-144/12, EU:C:2013:393, 38., 41. és 43. pont).

48 A fentiekre tekintettel meg kell állapítani, hogy az együtt vizsgálandó kérdései alapján a kérdést előterjesztő bíróságban lényegében a hozzá hasonló bíróságnak az uniós jog és különösen az 1896/2006 rendelet értelmében fennálló jogaival és kötelezettségeivel kapcsolatban merül fel kérdés, olyan körülmények között, amikor e bíróság az európai fizetési meghagyás származási tagállama illetékes bíróságának kijelölésére irányuló eljárásban jár el, és azt a kérdést vizsgálja, hogy e tagállam bíróságai rendelkeznek-e joghatósággal az említett, a kötelezett által az előírt határidőben ellentmondással megtámadott fizetési meghagyás alapját képező igénnyel kapcsolatos per lefolytatására.

49 E tekintetben emlékeztetni kell arra, hogy az 1896/2006 rendelet 1. cikke (1) bekezdésének a) pontja szerint e rendelet célja a nem vitatott pénzkövetelésekre vonatkozó határokon átnyúló jogviták egyszerűsítése, felgyorsítása és azok költségeinek csökkentése egy európai fizetési meghagyásos eljárás létrehozása révén. E rendeletet a 2. cikkének (1) bekezdése értelmében a határokon átnyúló polgári és kereskedelmi ügyekben kell alkalmazni, tekintet nélkül a bíróság jellegére.

50 Az 1896/2006 rendeletben szabályozott különleges eljárás, valamint az e rendelet által kitűzött célok nem alkalmazhatók azonban akkor, amikor a fizetési meghagyás alapjául szolgáló követeléseket az e rendelet 16. cikkében foglalt ellentmondás útján vitatták (lásd ebben az értelemben: eco cosmetics és Raiffeisenbank St. Georgen ítélet, C-119/13 és C-120/13, EU:C:2014:2144, 39. pont; Goldbet Sportwetten ítélet, C-144/12, EU:C:2013:393, 31. és 42. pont).

51 Márpedig a jelen esetben nem vitatott, hogy a kötelezett a vele szemben kibocsátott európai fizetési meghagyással szemben ellentmondással élt az 1896/2006 rendelet 16. cikkének (2) bekezdésében erre biztosított határidőn belül. Ennélfogva, mivel e rendelet 17. cikkének (1) bekezdése az említett rendelet egyetlen olyan rendelkezése, amely az ilyen ellentmondás joghatásait szabályozza, e rendelkezés szövegére és ugyanezen rendelet szerkezetére figyelemmel meg kell vizsgálni, hogy e rendelkezés lehetővé teszi-e az olyan bíróság jogainak és kötelezettségeinek meghatározását, mint amilyen a kérdést előterjesztő bíróság, olyan körülmények között, mint amelyek az alapeljárás tárgyát képezik.

52 A megfogalmazása alapján az 1896/2006 rendelet 17. cikkének (1) bekezdése az előírt határidőben a kötelezett által benyújtott ellentmondás esetén mindössze azt követeli meg, hogy az eljárás a fizetési meghagyás származási tagállamának hatáskörrel rendelkező bíróságán a polgári peres eljárásra vonatkozó szabályokkal összhangban automatikusan folytatódjon, kivéve ha a jogosult kifejezetten kérte, hogy ebben az esetben az eljárást szüntessék meg.

53 Ami az 1896/2006 rendelet szerkezetét illeti, e rendelet (8) és (10) preambulumbekezdésének, valamint 26. cikkének együttes olvasatából kitűnik, hogy e rendelet létrehozza az európai fizetési meghagyásos eljárást, amely kiegészítő és szabadon választható eszközként áll a jogosult rendelkezésére, anélkül hogy a nem vitatott követelések behajtására szolgáló, nemzeti jog szerint létező mechanizmusok helyébe lépne, vagy összehangolná azokat. Az 1896/2006 rendelet ugyanis a behajtást szolgáló egységes intézményt hoz létre, amely az Unió egész területén egyenlő lehetőségeket biztosít a hitelezők és adósok számára, miközben azt is tartalmazza, hogy minden olyan eljárási kérdésben, amelyről ez a rendelet kifejezetten nem rendelkezik, a tagállamok eljárásjogát kell alkalmazni.

54 Mivel az 1896/2006 rendelet szerkezetéből kitűnik, hogy annak nem célja a tagállami eljárásjogok összehangolása, és figyelemmel e rendelet 17. cikke (1) bekezdésének a jelen ítélet 52. pontjában bemutatott korlátozott hatályára, e rendelkezést – annyiban, amennyiben a kötelezett ellentmondása esetén az eljárásnak a polgári peres eljárásra vonatkozó szabályokkal összhangban való automatikus folytatását írja elő – úgy kell értelmezni, hogy nem határoz meg az eljárást lefolytató bíróságok jellegére vagy az ilyen bíróság által alkalmazandó szabályokra vonatkozó sajátos követelményt.

55 Következésképpen főszabály szerint teljesülnek az 1896/2006 rendelet 17. cikkének (1) bekezdésében foglalt követelmények, ha a kötelezett ellentmondása folytán az eljárás olyan bíróság előtt folytatódik, mint amilyen a kérdést előterjesztő bíróság, amely – olyan körülmények között, mint amelyek az alapeljárásban felmerültek – a 44/2001 rendeletben meghatározott szabályok alapján vizsgálja az európai fizetési meghagyás származási tagállama bíróságainak a vitatott követeléssel kapcsolatos polgári peres eljárás lefolytatására vonatkozó joghatóságát.

56 Márpedig, ahogy azt a főtanácsnok az indítványa 72. pontjában megállapította, sem az 1896/2006 rendelet 17. cikkének (1) bekezdése, sem e rendelet egyetlen más rendelkezése nem teszi lehetővé az olyan bíróság jogainak és kötelezettségeinek meghatározását, mint amilyen a kérdést előterjesztő bíróság, olyan körülmények között, mint amelyek az alapeljárás tárgyát képezik. Mivel az 1896/2006 rendelet nem tartalmaz ezen eljárási kérdésre vonatkozó kifejezett szabályt, e kérdésben az említett rendelet 26. cikke értelmében a nemzeti jogot kell alkalmazni.

57 Egyébiránt, mivel az előzetes döntéshozatal iránti kérelemből kiderül, hogy a kérdést előterjesztő bíróságnak – amint azt a jelen ítélet 46. pontja kimondta – a 44/2001 rendeletben meghatározott szabályok alapján arról a kérdésről kell határoznia, hogy az európai fizetési meghagyás származási

tagállama bíróságainak a vitatott követeléssel kapcsolatos polgári peres eljárás lefolytatására van-e joghatósága, meg kell vizsgálni, hogy e rendeletből esetlegesen milyen kötelezettségek erednek e bíróság számára.

58 E tekintetben nem vitatott, hogy a 44/2001 rendeletnek nem célja a nemzeti bíróságokra joghatóságuk vizsgálata során háruló ellenőrzési kötelezettségek terjedelmének egységesítése. Mindazonáltal a releváns nemzeti szabályok alkalmazása nem sértheti a 44/2001 rendelet hatékony érvényesülését (lásd: Kolassa-ítélet, C-375/13, EU:C:2015:37, 59. és 60. pont, valamint az ott hivatkozott ítélkezési gyakorlat).

59 Az eljárás során tiszteletben tartandó követelményeket illetően emlékeztetni kell arra is, hogy a 44/2001 rendelet minden rendelkezése az arról való gondoskodás iránti törekvést fejezi ki, hogy a rendelet célkitűzéseinek keretében a bírósági határozatok elfogadásához vezető eljárásokat a védelemhez való jog tiszteletben tartása mellett folytassák le (lásd ebben az értelemben: G-ítélet, C-292/10, EU:C:2012:142, 47. pont; A-ítélet, C-112/13, EU:C:2014:2195, 51. pont, valamint az ott hivatkozott ítélkezési gyakorlat).

60 Ezzel összefüggésben hangsúlyozni kell, hogy mind a megfelelő igazságszolgáltatás célkitűzése, amely a 44/2001 rendelet alapjául szolgál, mind pedig a bíróságnak a feladatai ellátásával kapcsolatos autonómiája tiszteletben tartása megköveteli, hogy a joghatóság kérdéséről döntő bíróság a rendelkezésére álló összes információra figyelemmel – adott esetben a kötelezett kifogásait is beleértve – vizsgálhassa meg e kérdést (lásd ebben az értelemben: Kolassa-ítélet, C-375/13, EU:C:2015:37, 64. pont).

61 A jelen esetben az előzetes döntéshozatal iránti kérelemből kiderül, hogy a kérdést előterjesztő bíróság a származási tagállam bíróságai joghatósága tekintetében csupán a jogosult által az európai fizetési meghagyás iránti kérelmében előadott információkkal rendelkezik, ezen információk pedig az 1896/2006 rendelet 7. cikke (2) bekezdésének f) pontja értelmében korlátozódhatnak pusztán a joghatóság megalapozására, és a jogosult nem köteles az európai fizetési meghagyásos eljárás keretében követelt igénynek az azon tagállamhoz való kapcsolóelemeit bemutatni, amelyben az ilyen kérelmet benyújtotta.

62 Ebben az összefüggésben meg kell állapítani, hogy a Bíróság rendelkezésére álló iratokból nem határozható meg, hogy mely nemzeti szabályok alkalmazandók arra az eljárásra, amelyben a jelen ügyben a kérdést előterjesztő bíróság eljár. Mindemellett, ha e bíróságnak a nemzeti eljárásjog alapján kizárólag a jogosult által az európai fizetési meghagyás iránti kérelmében előadott elemekre tekintettel kell megítélnie a fizetési meghagyás származási tagállama bíróságainak joghatóságát, az ilyen eljárás nem biztosítja sem a 44/2001 rendeletben megállapított joghatósági szabályok hatékony érvényesülését, sem a kötelezettet megillető, védelemhez való jogot.

63 A jelen ügyben a kérdést előterjesztő bíróság által lefolytatott eljárásra alkalmazandó nemzeti szabályoknak ugyanis lehetővé kell tenniük e bíróság számára a joghatóság kérdésének a 44/2001 rendeletben foglalt szabályok alapján való vizsgálatát, figyelembe véve mindazon információt, amelyre e célból szüksége van – ahogy azt a főtanácsnok indítványa 63. pontjában megállapítja –, és adott esetben meghallgatva e tárgyban a feleket.

64 Ha ez nem lenne lehetséges, e bíróság akár értelmezheti akként az eljárási szabályokat, hogy azok lehetővé tegyék számára az említett követelményeknek való megfelelést, akár – ahogy azt maga a kérdést előterjesztő bíróság javasolja – kijelölhet illetékes bíróságként valamely, az alapeljárás tárgyát képezőhöz hasonló követelés érdemi elbírálására a polgári peres eljárás szerint hatáskörrel rendelkező bíróságot, amelynek így adott esetben határoznia kell a saját joghatóságáról, az említett 44/2001 rendeletben foglalt szempontokra tekintettel.

65 Végül válaszolni kell a kérdést előterjesztő bíróság arra vonatkozó kérdésére, hogy milyen kötelezettségek terhelik azt követően, hogy a jelen ítélet 62. és 63. pontjában ismertetett feltételek mellett megvizsgálja az európai fizetési meghagyás származási tagállama bíróságainak joghatóságát.

66 E tekintetben, ha a vizsgálat arra az eredményre jutna, hogy az európai fizetési meghagyás származási tagállama bíróságainak joghatósága a 44/2001 rendelet rendelkezései alapján megállapítható, az olyan bíróság, mint a kérdést előterjesztő bíróság – az említett rendeletben foglalt, joghatóságot megalapozó szabály hatékony érvényesülésének megsértése nélkül – nem szüntethetné meg az eljárást kizárólag azon oknál fogva, hogy a nemzeti jog alapján nem tudja meghatározni a vitatott követelés érdeméről való döntésre illetékes bíróságot.

67 E bíróság ugyanis – ahogy azt a magyar kormány az írásbeli észrevételeiben megállapította – köteles úgy értelmezni a nemzeti jogot, hogy az lehetővé tegye számára a kötelezett által az előírt határidőben ellentmondással megtámadott fizetési meghagyás alapját képező követelés érdeméről való döntésre hatáskörrel és illetékességgel rendelkező bíróság meghatározását vagy kijelölését.

68 Egyébiránt a vitatott követelés érdemére vonatkozó per annak ellenére való megszüntetése, hogy a fizetési meghagyás származási tagállama bíróságainak joghatósága a 44/2001 rendelet alapján megállapítható, sértené az 1896/2006 rendelet 17. cikke (1) bekezdésének hatékony érvényesülését is, mivel e rendelkezés megköveteli, hogy a kötelezett ellentmondása esetén az eljárás automatikusan folytatódjon a fizetési meghagyás származási tagállama hatáskörrel rendelkező bíróságán.

69 Ezzel szemben, ha a származási tagállam bíróságai a 44/2001 rendelet alapján nem rendelkeznek joghatósággal, nem szükséges – ellentétben azzal az álláspontttal, amelyet a kérdést előterjesztő bíróság láthatóan képvisel – hivatalból, az 1896/2006 rendelet 20. cikkével való analógia útján felülvizsgálni azon fizetési meghagyást, amellyel szemben a kötelezett érvényesen ellentmondással élt.

70 E tekintetben a Bíróság ítélkezési gyakorlatából kitűnik, hogy a fizetési meghagyás felülvizsgálatának az 1896/2006 rendelet 20. cikkében biztosított lehetősége csak akkor alkalmazható, ha a kötelezett az e rendelet 16. cikkének (2) bekezdésében megállapított határidőn belül nem élt ellentmondással (lásd ebben az értelemben: Thomas Cook Belgium ítélet, C-245/14, EU:C:2015:715, 47. és 48. pont).

71 Ráadásul, mivel az olyan eljárásjogi helyzetet, mint amely az alapeljárás tárgyát képezi, nem az 1896/2006 rendelet rendelkezései – ahogy az a jelen ítélet 55. és 56. pontjából kitűnik –, hanem a nemzeti jog szabályozza, e rendelet rendelkezései, beleértve a 20. cikkét is, még analógia útján sem alkalmazhatók e helyzetre (lásd ebben az értelemben: eco cosmetics és Raiffeisenbank St. Georgen ítélet, C-119/13 és C-120/13, EU:C:2014:2144, 45. pont).

72 Ezenkívül az 1896/2006 rendelet 18. cikkének (1) bekezdése értelmében a kötelezett által az előírt határidőben ellentmondással megtámadott európai fizetési meghagyás nem végrehajtható. Következésképpen az olyan bíróság, mint a kérdést előterjesztő bíróság, az európai fizetési meghagyás származási tagállama bíróságai 44/2001 rendelet szerinti joghatóságának hiánya esetén az ilyen helyzetre a nemzeti eljárásjogban előírt következményeket állapíthatja meg.

73 A fenti megállapítások összességéből következően az előterjesztett kérdésekre azt a választ kell adni, hogy az uniós jogot úgy kell értelmezni, hogy olyan körülmények között, amikor valamely bíróság az európai fizetési meghagyás származási tagállama illetékes bíróságának kijelölésére irányuló, az alapeljáráshoz hasonló eljárásban jár el, és azt vizsgálja, hogy ilyen körülmények között e tagállam bíróságai rendelkeznek-e joghatósággal az ilyen, a kötelezett által az előírt határidőben ellentmondással megtámadott fizetési meghagyás alapját képező igénnyel kapcsolatos per lefolytatására:

– mivel az 1896/2006 rendelet nem szabályozza e bíróság jogait és kötelezettségeit, ezen eljárási kérdésekre e rendelet 26. cikke értelmében továbbra is az említett tagállam nemzeti joga alkalmazandó;

– a 44/2001 rendelet megköveteli, hogy az európai fizetési meghagyás származási tagállama bíróságai joghatóságának kérdését olyan eljárási szabályok alapján bírálják el, amelyek lehetővé teszik e rendelet rendelkezései hatékony érvényesülésének és a védelemhez való jognak a biztosítását, akár a kérdést előterjesztő bíróság, akár az általa az alapeljárás tárgyát képezőhöz hasonló követelés elbírálására a polgári peres eljárás szerint hatáskörrel és illetékességgel rendelkezőként kijelölt bíróság határoz e kérdésekről;

– abban az esetben, ha valamely olyan bíróság, mint a kérdést előterjesztő bíróság, az európai fizetési meghagyás származási tagállama bíróságainak joghatóságáról határoz, és a 44/2001 rendeletben foglalt szempontokra tekintettel megállapítja az ilyen joghatóság fennállását, ez utóbbi rendelet és az 1896/2006 rendelet arra kötelezik e bíróságot, hogy a nemzeti jogot úgy értelmezze, hogy az lehetetővé tegye számára az ezen eljárás lefolytatására hatáskörrel és illetékességgel rendelkező bíróság meghatározását vagy kijelölését, továbbá

– abban az esetben, ha az olyan bíróság, mint a kérdést előterjesztő bíróság, az ilyen joghatóság hiányát állapítja meg, e bíróság nem köteles hivatalból, az 1896/2006 rendelet 20. cikkével való analógia útján felülvizsgálni e fizetési meghagyást.

## A költségekről

74 Mivel ez az eljárás az alapeljárásban részt vevő felek számára a kérdést előterjesztő bíróság előtt folyamatban lévő eljárás egy szakaszát képezi, ez a bíróság dönt a költségekről. Az észrevételeknek a Bíróság elé terjesztésével kapcsolatban felmerült költségek, az említett felek költségeinek kivételével, nem téríthetők meg.

A fenti indokok alapján a Bíróság (második tanács) a következőképpen határozott:

**Az európai uniós jogot úgy kell értelmezni, hogy olyan körülmények között, amikor valamely bíróság az európai fizetési meghagyás származási tagállama illetékes bíróságának kijelölésére irányuló, az alapeljáráshoz hasonló eljárásban jár el, és azt vizsgálja, hogy ilyen körülmények között e tagállam bíróságai rendelkeznek-e joghatósággal az ilyen, a kötelezett által az előírt határidőben ellentmondással megtámadott fizetési meghagyás alapját képező igénnyel kapcsolatos per lefolytatására:**

– **mivel az európai fizetési meghagyásos eljárás létrehozásáról szóló, 2006. december 12-i 1896/2006/EK európai parlamenti és tanácsi rendelet nem szabályozza e bíróság jogait és kötelezettségeit, ezen eljárási kérdésekre e rendelet 26. cikke értelmében továbbra is az említett tagállam nemzeti joga alkalmazandó;**

– **a polgári és kereskedelmi ügyekben a joghatóságról, valamint a határozatok elismeréséről és végrehajtásáról szóló, 2000. december 22-i 44/2001/EK tanácsi rendelet megköveteli, hogy az európai fizetési meghagyás származási tagállama bíróságai joghatóságának kérdését olyan eljárási szabályok alapján bírálják el, amelyek lehetővé teszik e rendelet rendelkezései hatékony érvényesülésének és a védelemhez való jognak a biztosítását, akár a kérdést előterjesztő bíróság, akár az általa az alapeljárás tárgyát képezőhöz hasonló követelés elbírálására a polgári peres eljárás szerint hatáskörrel és illetékességgel rendelkezőként kijelölt bíróság határoz e kérdésről;**

– **abban az esetben, ha valamely olyan bíróság, mint a kérdést előterjesztő bíróság, az európai fizetési meghagyás származási tagállama bíróságainak joghatóságáról határoz, és a 44/2001 rendeletben foglalt szempontokra tekintettel megállapítja az ilyen joghatóság fennállását, ez**

**utóbbi rendelet és az 1896/2006 rendelet arra kötelezik e bíróságot, hogy a nemzeti jogot úgy értelmezze, hogy az lehetetővé tegye számára az ezen eljárás lefolytatására hatáskörrel és illetékességgel rendelkező bíróság meghatározását vagy kijelölését, továbbá**

– **abban az esetben, ha az olyan bíróság, mint a kérdést előterjesztő bíróság, az ilyen joghatóság hiányát állapítja meg, e bíróság nem köteles hivatalból, az 1896/2006 rendelet 20. cikkével való analógia útján felülvizsgálni e fizetési meghagyást.**

Aláírások